

9. Екологічний аудит об'єктів – забруднювачів природних вод міста Лубни

Лілія Дронько, Оксана Ничик, Ольга Тогачинська
Національний університет харчових технологій

В умовах сталого розвитку економіки екологічний аудит є важливим механізмом системи управління навколишнім середовищем та інструментом регулювання еколого - економічних відносин. З посиленням вимог до природоохоронної діяльності та граничних нормативів природокористування екологічний аудит набуває актуальності у всіх сферах національного господарства.

Міжнародний досвід свідчить, що екологічний аудит сприяє реалізації стратегії сталого розвитку регіонів, зменшенню інформаційних та комерційних ризиків, пов'язаних з управлінням, підвищує ефективність екологічної політики.

Найпоширенішою методикою аудиту є визначення екологічної відповідності діяльності підприємства вимогам природоохоронного законодавства. Процедура визначення екологічної відповідності діяльності підприємства починається аналізом форм державної статистичної звітності та екологічних нормативів об'єкта аудиту за поточний рік і за три попередні роки.

Належність очисних споруд до категорії небезпечних об'єктів, їх віддаленість від міста та відсутність належної огорожі, що є порушенням режиму об'єкту, разом підвищують ризики аварійних ситуацій внаслідок зовнішнього втручання. Під час роботи були зроблені перші кроки аудиту по оцінці екологічних проблем очисних споруд міста та визначенню впливу підприємств-забруднювачів вод на цей об'єкт управління екологічною безпекою міста.

У результаті аналізу було виявлено, що існуючі очисні споруди не виконують очищення стічних вод належним чином (у відповідності до затверджених допустимих концентрацій). Основні показники якості стічних вод не відповідають нормам скиду їх у водойму.

Для м. Лубни є актуальною проблема управління якістю стічних вод на підприємствах в основному переробної промисловості. До основних забруднювачів належать ВАТ “Лубенський молочний завод”, ТОВ “Фактор” (виготовленням та реалізацією рибної та м'ясної продукції.), ПП “Лубенський хлібозавод” та ВАТ «Лубнифарм».

Відсутність на деяких з них споруд попередньої очистки стічних вод як, наприклад, на ТОВ “Фактор” та ВАТ «Лубнифарм» призводить не лише до порушення нормативів якості, але й внаслідок специфіки і рівня забруднення становить загрозу для регламентованого режиму роботи очисних споруд.

Позитивним прикладом проведення дієвої екологічної політики може служити діяльність ВАТ “Лубенський молочний завод”. Введення в дію споруд попередньої очистки стічних вод на молокозаводі зняло проблему порушення ним нормативів якості і поліщило ситуацію в місті. Належне оформлення договорів на вивезення відходів, водопостачання та водовідведення, розроблення річних планів заходів поліщило екологічні показники діяльності молокозаводу. Під час здійснення аудиту, головною рекомендацією щодо стічних вод, було запропоновано біологічні методи їх очищення, для ще ефективнішої роботи виробництва.

Підприємство “Лубенський хлібозавод” має свої власні машини для вивозу рідких нечистот. Відповідно існує ймовірність самовільного транспортування стоків і скиду їх без очищення у непризначені для цього місця. За свідченням працівників такі випадки мають місце, і дієвого контролю за такими явищами, як і механізмів їх запобігання в системі міського екологічного менеджменту не існує.

З метою запобігання можливих аварійних ситуацій, пов'язаних порушенням нормального режиму роботи водопровідно-каналізаційного господарства міста, з боку міської системи потрібне проведення інвентаризації підприємств-забруднювачів м. Лубни щодо наявності на них екологічно небезпечних установок, обладнання та технологічних систем і розроблення загальносистемних планів дій і відповідних проти аварійних заходів.

На всіх підприємствах екологічна діяльність в сфері водокористування та водовідведення в основному зводиться до ведення звітності про використання вод за формою державної статистичної звітності 2 - тп (водгосп). Вирішення екологічних проблем на підприємствах належить до посадових обов'язків головних інженерів і по суті здійснюється ними за сумісництвом. Фактично постійного контролю за екологічними характеристиками підприємств з боку самих підприємств не провадиться. В існуючій ситуації першим кроком в напрямі розвитку підприємств міста є введення посади інженера-еколога.

Література

1. Екологічний менеджмент і аудит: Навчальний посібник / С.М. Літвак та інші. – Друге видання. – К.: ВД «професіонал», 2006. – 200 с
2. Шевчук В.Я. Екологічний аудит: Навколишнє природне середовище. Екоменеджмент. Екостандарти. Підприємство. Стратегія. Екологічна безпека. Конкурентоспроможність. Екопідприємство. Підручник для студентів екологічних спеціальностей. - К.: Вища шк., 2000. – 344 с